

Asia: VN/10556/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta

Etujärjestelmän selkeyttäminen ja yksinkertaistaminen on kannattavaa, joskin tässä alkuvaiheessa vaikutukset ja muutokset lienevät vielä pienet. Kokonaisuudessaan esitys vaikuttaa melko vaikeaselkoiselta ja suhde muihin työnhakijaprosessin tai kuntouttavan työtoiminnan keventämissuunnitelmiin jää epäselväksi.

- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista kotitalouksiin

-

- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista toimeenpanijoihin

☐ Yleistuen saajan aktivointijakson aikaisia työnhakukeskusteluja ollaan säätämässä kasvokkain tapaamisiksi ja myös keskustelujen sisältöjä määrittämässä suoraan laissa. Toisaalta työnhakijan palveluprosessia ollaan muissa esityksissä yksinkertaistamassa ja antamassa työvoimaviranomaiselle lisää harkintavaltaa keskustelujen järjestämisessä. Nykyiset resurssit huomioiden tulisi tällaisia laissa liian yksityiskohtaisesti säädettyjä velvollisuuksia välttää.

Nykyiset peruspäivärahaa saavat tulisivat jatkossa nopeammin aktivointisuunnitelman laatimisen piiriin, joka taas sitoo enemmän sekä työvoimaviranomaisen että hyvinvointialueiden resursseja. Hyvinvointialue ei ole nykytilassakaan pystynyt tarjoamaan tarvittavia palveluita.

Useat sekä aktivointijakson että aktivointisuunnitelman piiriin tulevat asiakkaat tarvitsevat hyvinvointialueen palveluita. Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä ei kata kaikkia tämän kohderyhmän palveluita. Kun työnhakuprosessia koskevaa lainsäädäntöä laaditaan pirstaleisesti, on riskinä, asiakkaiden sote-palveluiden tarve jää lainsäädännössä huomioimatta ja palvelut siirtyvät liikaa työvoimaviranomaisen vastuulle.

- Lausuttavaa esityksen muista vaikutuksista

-
- **Lausuttavaa yleistukilain yleisistä säännöksistä (1 luku)**
-
- **Lausuttavaa yleistuen saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä (2 luku)**
-
- **Lausuttavaa yleistuen määräytymisperusteista (3 ja 4 luvut)**
-
- **Lausuttavaa yleistuen toimeenpanosta ja muutoksenhausta (5 ja 6 luvut)**
-
- **Lausuttavaa yleistuen tietojen saamista ja luovuttamista koskevista ehdotuksista (7 luku)**
-
- **Lausuttavaa yleistuen rahoituksesta (8 luku)**
-
- **Lausuttavaa yleistukilain ehdotetusta voimaantulosta (9 luku)**
-
- **Muuta lausuttavaa ehdotetusta yleistukilaista**
-
- **Lausuttavaa peruspäivärahaa koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta**
-
- **Lausuttavaa työmarkkinatukea koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta**
-
- **Muuta lausuttavaa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista**
-
- **Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden jaksosta**

- o Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden jaksosta

Työllisyysalueen virkailijoille tulee kaksi uutta vaikeaselkoisesti määriteltä seurattavaa ryhmää iästä riippuen, joille työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut tulee järjestää useita kertoja peräkkäin henkilökohtaisesti noin kuuden – viidentoista kuukauden ajan. Lisäksi työttömyyden pitkittyessä keskustelut tulisi järjestää uudelleen. Henkilökohtaisen asioinnin järjestäminen vie resursseja huomattavasti enemmän kuin muilla tavoin järjestetyt keskustelut. Lisäksi useissa tapauksissa asiakkaat jättävät tulematta haastatteluun sanktioriskistä huolimatta ja

etukäteen varatut ajat menevät tavallaan hukkaan. Tietojärjestelmään tulee rakentaa riittävät seurantajärjestelmät tämän uuden kohderyhmän ja myös aiempien kohderyhmien hallitsemiseksi.

- **Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden sisällöstä**

Esityksessä on kovin yksityiskohtaisesti kerrottu työnhakukeskustelun sisällöistä ottamatta huomioon asiakkaiden erilaisia lähtökohtia, eri alueilla käytettävissä olevia palveluita ja työmarkkinatilannetta jne. Sisällön määrittely tulisi jättää työvoimaviranomaisen harkintaan. Palveluista tulisi esityksen mukaan sopia suunnitelmassa, jolloin ne olisivat kaikilta osin asiakasta velvoittavia. Jos asiakasta ei voida ohjata mihinkään palveluun tulisi hänelle sopia esityksen mukaan lisää täydentäviä henkilökohtaisia työnhakukeskusteluja, jotka taas sitovat lisää resursseja eivätkä käsityksemme mukaan edistä asiakkaan tilannetta juurikaan.

- **Muuta lausuttavaa työvoimapalveluiden järjestämislakiin ehdotetuista muutoksista**

-

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

-

Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 12 §:n 2 momentin muuttamisesta

-

Laki eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 annetun lain muuttamisesta

-

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

-

Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

-

Laki takuueläkkeestä annetun lain 19 §:n muuttamisesta

-

Laki kansaneläkelain muuttamisesta

-

Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

-

Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta

-

Laki maatalousyrittäjän eläkelain 32 ja 46 §:n muuttamisesta

-

Laki merimieseläkelain muuttamisesta

-

Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

-

Laki työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n muuttamisesta

-

Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 97 §:n muuttamisesta

-

Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

-

Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

-

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

-

Laki merityösopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 2 ja 31 a §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta

-

Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 60 §:n muuttamisesta

-

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta

-

Laki ulosottokaaren muuttamisesta

-

Laki oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetun lain 6 §:n muuttamisesta

-

4. Muuta lausuttavaa

-

Ketonen Jenni
Porin kaupunki, työllisyyspalvelut